

Inntektspolitisk dokument 2025

1. Innledning

YS krever reallønnsvekst for våre medlemmer i 2025

I årets lønnsoppgjør krever vi vår del av verdiskapingen, slik at arbeidstakernes andel igjen kommer opp på et historisk normalt nivå. Tendensen til økt ulikhet må snus, og lønnsforskjellene mellom kvinner og menn må reduseres.

YS stiller seg bak frontfagsmodellen. Samlet lønnsvekst for arbeidere og funksjonærer i konkurranseutsatte næringer skal over tid være retningsgivende for lønnsutviklingen for hele arbeidslivet.

Anslaget for lønnsveksten i frontfaget må være troverdig. YS mener frontfagsmodellen må praktiseres fleksibelt, og ikke være til hinder for at det kan gjøres tilpasninger i lønnsstruktur og endringer i relative lønninger, blant annet for å sikre rekruttering og at områder ikke sakter ut i lønnsutviklingen.

I privat sektor må det dessuten føres reelle, lokale forhandlinger i den enkelte virksomhet basert på dennes økonomiske situasjon, produktivitet, konkurranseevne og fremtidsutsikter, og de ansatte skal sikres en rettferdig andel av verdiskapingen i virksomhetene.

Offentlig sektor må sikres et lønnsnivå som gjør det mulig å rekruttere og beholde tilstrekkelig personell til å levere gode tjenester og ivareta viktige beredskaps- og sikkerhetshensyn.

YS vedtok i februar 2024 et inntektspolitisk dokument som gjelder for perioden 2024 - 2026 (vedlegg 1). YS' inntektspolitiske dokument 2025 supplerer hoveddokumentet forut for oppgjøret i 2025.

Nedenfor følger YS' vurderinger av de overordnede økonomiske rammene for inntektsoppgjøret 2025.

2. Den økonomiske situasjonen foran inntektsoppgjøret 2025

Starten av 2025 er preget av handels- og sikkerhetspolitisk uro internasjonalt, men alt i alt er utsiktene for norsk økonomi og arbeidsmarked gode.

Norsk økonomi er i oppgang. Utsiktene til rentenedgang og vekst i reallønninger vil stimulere investeringer og privat forbruk i 2025. BNP vil vokse raskere i de kommende årene enn i årene vi har bak oss. Boliginvesteringene er ventet å øke de nærmeste årene. Prisveksten begynner å komme under kontroll, og i fjor fikk norske arbeidstakere igjen reallønnsvekst. Arbeidsledigheten har holdt seg lav, og sysselsettingen stiger.

Samtidig har økonomien vært preget av en todeling, der petroleumsvirksomheten og industrien går bra, mens flere skjermede næringer sliter. Høyere renter og høye byggekostnader har gitt bråstopp i boliginvesteringene. Det har bremset aktiviteten kraftig i bygg- og anleggsnæringen. Svak vekst i det private konsumet har hittil trukket aktiviteten i varehandelen ned. Den svake kronkursen forsterker todelingen, ved at den fremmer eksport og demper aktiviteten i næringer som importerer innsatsvarer fra utlandet.

Konkurransesevnen i frontfaget er god. Over noen år har andelen av verdiskapingen som går til arbeidstakerne falt. Situasjonen krever derfor en god lønnsvekst slik at lønnskostnadsandelen bringes tilbake til et historisk normalt nivå.